

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Severové a soudkyně JUDr. Ilony Lövyové a Mgr. Daniely Teterové ve věci

žalobkyně: **Československá provincie Řádu bratří domu Panny Marie v Jeruzalémě**,
IČO 44941439
sídlem Rybí trh 185/16, 746 01 Opava
zastoupená advokátem Mgr. Markem Svojanovským
sídlem Dvorek 16, 798 57 Laškov

proti
žalovaným: 1. **Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**,
IČO 69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2
2. **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, IČO 41197518
sídlem Orlická 4/2020, 130 00 Praha 3

o určení vlastnického práva

o odvolání žalobkyně do rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 21. 12. 2018,
č. j. 16 C 212/2015-620

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. a II. výroku **potvrzuje**.
- II. V odstavci III. a IV. výroku se rozsudek okresního soudu **mění** takto:

Žalobkyně je povinna zaplatit 1. žalované na nákladech řízení **8.752 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Žalobkyně je povinna zaplatit 2. žalované na nákladech řízení **10.080 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žalobkyně je povinna zaplatit 1. žalované na nákladech odvolacího řízení **900 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žalobkyně je povinna zaplatit 2. žalované na nákladech odvolacího řízení **600 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- Okresní soud žalobu, aby bylo určeno, že žalovaná č. 1 je vlastníkem pozemku parc. č. XXX, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba občanského vybavení č. p. XXX, a pozemku parc. č. XXX, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba garáže bez č. p./č. XXX, vše v katastrálním území XXX - město, obec XXX, zapsáno v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, na listu vlastnictví č. XXX, a žalobu, aby bylo určeno, že žalovaná č. 1 je vlastníkem obnovené památky - Náhonu vodní elektrárny, který se nachází na pozemku parc. č. XXX, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba občanského vybavení č. p. XXX a pozemku parc. č. XXX, v katastrálním území XXX - město, obec XXX, zapsané v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, na listu vlastnictví č. XXX, zamítl (odstavec I. a II. výroku). Žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalované č. 1 na nákladech řízení částku 8.152 Kč a žalované č. 2 na nákladech řízení částku 7.955,20 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (odstavec III. a IV. výroku).
- Proti rozsudku podala žalobkyně odvolání, a domáhala se jeho změny tak, že žalobě bude vyhověno, popř. jeho zrušení a vrácení věci okresnímu soudu k dalšímu řízení, a to pro nepřezkoumatelnost rozsudku. Okresní soud **a) nesprávně aplikoval dekret č. 108/1945 Sb., příp. správní akty vydané na základě dekretu č. 12/1945 Sb. ve vztahu ke konfiskaci majetku žalobkyně, opomíjí neexistenci pravomocného konfiskačního správního aktu, nesprávně uzavírá, že u sporné konfiskace tato byla dovršena bez ohledu na nabytí právní moci konfiskačního správního aktu, b) nerespektoval Ústavním soudem ČR proklamovanou povinnost obecného soudu při hodnocení konfiskací podle Benešových dekretů zkoumat, zda správní akt, na základě něhož je konfiskace jeho právní mocí završena, není paaktem, zda byl vydán v mezích pravomoci příslušného orgánu a zda je správní akt pravomocný a vykonatelný** (rozsudek NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2155/2004, náleží Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 114/04). *Není v rozporu s judikaturou Ústavního soudu ČR, vyjádřenou zejména v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 10/13, když nalézací soudy v rámci posuzování nároku žalobkyně nezkontrolují, zda v rozhodném období nedošlo ke zneužití dekretů prezidenta republiky, zda (náleží sp. zn. Pl. ÚS 10/13, sp. zn. IV. ÚS 56/94, sp. zn. II. ÚS 70/99, sp. zn. II. ÚS 22/94, rozsudek NS ČR sp. zn. 28 Cdo 1136/2000, náleží sp. zn. II. ÚS 156/95, sp. zn. III. ÚS 39/95) došlo k majetkové křivdě v tzv. rozhodném období z pohledu toho, zda došlo k vydání a nabytí právní moci konfiskačního rozhodnutí v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 a nezkontrolují, zda tyto byly vydány v souladu s tehdy platnými předpisy? c) nerespektoval náleží Nejvyššího správního soudu č. j. 690/46-6 z roku 1948, a to, že tehdejší Nejvyšší správní soud v Praze jednal s Rádem německých rytířů jako s vlastníkem dotčených nemovitostí, d) nerespektoval judikaturu Ústavního soudu ČR ve vztahu k nutnosti uplatnit restituční nárok prostřednictvím zák. č. 128/1946 Sb., rozbor zásady rovnosti subjektů práva z pohledu restituce fyzických a právnických osob, nerespektoval judikaturu Ústavního soudu týkající se restituce fyzických osob, která je aplikovatelná i na církevní restituce.*
- Námítky pod písmenem a)** - okresní soud postavil své rozhodnutí na tom, že žalobkyně přišla o svůj majetek na základě nacistické konfiskace ze dne 27. 2. 1939, a to konkrétně na základě konečného výnosu Říšského komisaře pro sudetoněmecké oblasti, Komisaře k udržení klidu

pro organizace. Dle žalobkyně byl tento převod na Okresní komunální správu v XXX neplatným právním úkonem podle dekretu č. 5/1945 Sb. V roce 1949 se poznamenává do pozemkové knihy, že předmětná nemovitost je předmětem konfiskace dle dekretu č. 108/1945 Sb. a v roce 1951 se převádí nezákonně vlastnické právo na Československý stát. Podle § 1 dekretu č. 5/1945 Sb. jsou „jakékoliv majetkové převody a jakákoliv majetkově-právní jednání, ať se týkají majetku movitého či nemovitého, veřejného či soukromého, neplatná, pokud byla uzavřena po 29. 9. 1938 pod tlakem okupace nebo národní, rasové nebo politické persekuce“. Podle čl. 1 odst. 2 ústavního dekretu č. 11/1944 Úř. věst. čsl. „předpisy vydané v oblasti tohoto řádu v době, kdy československý lid byl zbaven své svobody, nejsou součástí československého právního řádu. Doba nesvobody jest ode dne 30. 9. 1938 až do 4. 5. 1945“. Vedle toho je nutné poukázat též na vyhl. č. 19/1947 Ú. l. Dekret č. 5/1945 Sb. neupravoval formu uplatnění restitučního nároku. Vzhledem k tomu, že majetkově-právní jednání z doby nesvobody jsou neplatná, žalobkyně se jako vlastník domáhala navrácení svého majetku v souladu s tehdy platnými předpisy, přičemž poválečná legislativa připouštěla, aby se oprávněné subjekty domáhaly restituce svého majetku jak podle dekretu č. 5/1945 Sb., tak podle zákona č. 128/1946 Sb. Žalobkyně doložila žádosti o navrácení majetku, z nichž je zřejmé, že se opakovaně dovolávala navrácení svého majetku. O těchto žádostech však nebylo před nástupem komunistického režimu (ani později) rozhodnuto. Skutečnost, že se těmito žádostmi zabýval jak Zemský národní výbor v XXX, tak Zemský národní výbor, expositura v XXX, dokládají ručně psané poznámky úředníků na Schalzského žádostech. Závěr okresního soudu, že žalobkyně nacistickou konfiskací pozbyla své vlastnické právo, nemůže vyplývat z tehdejšího zákonodárství a nevyplývá ani z judikatury Ústavního soudu ČR. Z nacistických přidělů nelze odvozovat vlastnické právo pro Okresní komunální správu v XXX. Stejně tak je absurdní závěr okresního soudu, že Řád německých rytířů byl spolkem a že cílem konfiskace Německou říší nebyla politická či jiné persekuce namířená vůči Řádu německých rytířů, ale snaha o reorganizaci spolkového života. Tento závěr je naprosto nepodložený a do značné míry se osobně dotýká, uráží žalobkyni, protože nebyla a není žádným spolkem, ale církevní právnickou osobou zřízenou podle kanonického, a nikoliv světského práva, a bagatelizuje a ospravedlňuje to, jak nacisté perzekuovali Řád německých rytířů za jeho podporu Československu.

4. Podle všeobecného občanského zákoníku (zák. č. 946/1811 Sb., dále jen OZO) platilo, že nikdo nemůže na jiného převést více práv, než sám má. Za mezní situaci lze v právu pokládat stav, kterým je nabývání vlastnického práva od osoby, která není subjektem tohoto práva, a je tedy nevlastníkem. OZO řešil nabytí vlastnického práva od nevlastníka v ustanovení § 367. Ze systematického hlediska, ač se jedná o způsob nabytí vlastnictví, je toto ustanovení zařazeno do skupiny paragrafů upravujících podmínky a uplatnění žalob z vlastnického práva. Nabýt vlastnické právo od osoby, která nebyla vlastníkem věci, bylo možné jen k věcem movitým, a to pouze v případech typizovaného právního jednání uvedeného v § 367 OZO. Toto omezení plyne z toho, že takto bylo možné nabýt vlastnické právo k věci nad rámec obecně uznávané zásady "nemo plus iuris ad alium tranfere potest, quam ipse habet", tedy pro konkrétní případy, kdy tato zásada byla prolomena ve prospěch ochrany osob jednajících v dobré víře. Pokud jde tedy o nemovité věci, nebylo možné předpokládat dobrou víru, a tudíž ji OZO neupravoval, tj. neumožňoval ji. Z tohoto plyne, že proti vůli, resp. bez vůle žalobkyně, nebylo možné zbavit jí vlastnického práva. Pokud někdo na základě smlouvy či jakéhokoliv jiného právního jednání či nacistického rozhodnutí nabyl vlastnické právo od nevlastníka, nemohl se stát vlastníkem, protože ten, od něhož vlastnické právo odvozoval, nebyl vlastníkem.
5. Odhlédnuto od povinnosti obecného soudu přezkoumávat konfiskační správní akty po formální stránce, je důležitá i věcná stránka, tj. zda jejich vydáním nedošlo ke zneužití dekretu prezidenta republiky. Z pohledu věcné stránky konfiskačního správního aktu jsou

důležité důkazy, kterými žalobkyně prokázala svou loajalitu a přátelskost vůči Československu. Lživé je obvinění, že Řád německých rytířů byl nepřátelský vůči českému národu, že aktivně podporoval fašistický režim, že vynakládal finanční prostředky na germanizaci českého obyvatelstva. Jen samotné chtění československého státu něco konfiskovat neznamená, že se tak dělo po právu, že se nejednalo o zneužití dekretů prezidenta republiky. Pokud se okresní soud nezabýval otázkou zneužití dekretů prezidenta republiky, odepřel žalobkyni právo na spravedlivý proces. Z tohoto důvodu neměly být zamítnuty důkazy na podporu loajality Řádu vůči ČSR a tyto měly být provedeny.

6. Okresní soud uvádí, že ke konfiskaci majetku došlo dle dekretu č. 108/1945 Sb., a to na základě konfiskačního výměru Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946, č. j. 2/Br-810, a to přesto, že druhým dechem dodává, že tento výměr se nedohledal. Dále okresní soud zmiňuje výměr Moravskoslezského zemského národního výboru, expozitura v XXX, č. VIII/35-731/30-1946 ze dne 9. 3. 1946 a konfiskační vyhlášku Okresní správní komise v XXX ze dne 1. 4. 1946, č. j. 113/5-1946. Tyto důkazy mají dokládat konfiskaci Řádového majetku před rozhodným obdobím, což dle žalobkyně není pravdou. Obsahem výměru Moravskoslezského zemského národního výboru, expozitura v XXX, č. VIII/35-731/30-1946 ze dne 9. 3. 1946 není žádná konfiskace, nebyl ani vydán dle dekretu č. 108/1945 Sb., podle něhož údajně ke konfiskaci mělo dojít. Tímto výměrem se v souladu s ust. § 3 dekretu č. 12/1945 Sb. mělo rozhodnout pouze o tom, kdo je zrádcem a nepřítelem Československa. Tento výměr není konfiskační vyhláškou či konfiskačním výměrem, o čemž svědčí i jeho obsah. Bez ohledu na jeho povahu šlo o paakt. Ust. § 3 odst. 2 dekretu č. 12/1945 Sb. hovoří o tom, že ve sporných případech nerozhoduje o předmětné otázce zemský národní výbor, ale Ministerstvo zemědělství po dohodě s Ministerstvem vnitra. Tedy zemský národní výbor ani podle předmětného dekretu nebyl oprávněn ve věci vůbec rozhodovat. A samozřejmě o tomto ve vztahu k církevnímu majetku nebylo oprávněno ani rozhodovat Ministerstvo zemědělství. Navíc výměr Moravskoslezského zemského národního výboru, expozitura v XXX, č. VIII/35-731/30-1946 ze dne 9. 3. 1946 podléhal správnímu řádu a měl být Řádu německých rytířů doručen, což se nestalo, jak vyplynulo z důkazů provedených před soudem prvního stupně. Navíc výměr obsahoval nesprávné poučení o opravném prostředku. Konfiskační vyhláška ze dne 1. 4. 1946 (když si odmyslíme fakt, že na základě této nešlo konfiskovat církevní majetek) nikdy nenabyla právní moci, nebyla Řádu německých rytířů nikdy zaslána, a tudíž ani doručena. I tak proti ní bylo podáno dne 14. 4. 1946 odvolání ze strany žalobkyně, a to prostřednictvím JUDr. Josefa Sklenáře, o kterém nebylo nikdy rozhodnuto. Existence konfiskačního výměru Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946, č. j. 2/Br.-810, nebyla prokázána. Prokázány ovšem byly jiné skutečnosti, které ukazují na to, že v roce 1946 k žádné konfiskaci nedošlo a ani dojít nemohlo. Těmito jinými skutečnostmi se ovšem okresní soud nezabýval, jelikož by musel žalobkyni dát za pravdu a musel by se minimálně zabývat tím, zda nedošlo ke zneužití Benešových dekretů, když už by rezignoval na posuzování toho, zda konfiskační správní akt není paaktem. V řízení bylo prokázáno, že vyhláška ministra zdravotnictví ze dne 14. 1. 1949 obsahuje nesprávné označení údajného konfiskačního výměru, když předmětná vyhláška obsahuje označení "výměr ONV v XXX ze dne 26. 10. 1946 č. 2/Br-810", nicméně výměr, který se podařilo dohledat žalobkyni, nese označení výměr Okresního národního výboru v XXX č. j. 2/Br-3422 ze dne 15. 11. 1948. Dle názoru žalobkyně konfiskační výměr ze dne 26. 10. 1946 neexistoval, nebo se vztahoval k úplně jiné nemovitosti, než která je předmětem této žaloby. Vedle toho další skutečnosti nasvědčují též manipulaci ze strany komunistického režimu s listinami vážícími se ke konfiskaci dle dekretu č. 108/1945 Sb. Z výměru Okresního národního výboru v XXX č. j. 2/Br-3422 ze dne 15. 11. 1948 však okresní soud nedovozuje žádné právní závěry. Ze sdělení Okresní národní pojišťovny v XXX č. j. G 1/23-Sch/Han-48 ze dne 23. 12. 1948 adresovaného Osidlovacímu úřadu a Fondu národní obnovy vyplývá, že řádová nemocnice v XXX nemá č. p. XXX, jak bylo ve všech tehdejších správních spisech označováno,

ale č. p. XXX. Dále je uvedeno, že řádová nemocnice se měla konfiskovat podle konfiskačního výměru ONV v XXX č. j. 2/Br- 3422 a údajně měla konfiskace nabýt právní moci dne 9. 5. 1948. Správní orgány tedy přiznávají, že řádová nemocnice měla č. p. XXX a nebyla konfiskována v říjnu 1946, jak tvrdí okresní soud, ale údajně až v roce 1948. Dle potvrzení Okresního národního výboru v XXX č. 13556-VIII/48 ze dne 23. 12. 1948 je potvrzeno, že bývalá řádová nemocnice má knihovně poznačené č. p. XXX, ne jak bylo původně v žádosti uváděno č. p. XXX, a opětovně dochází k potvrzení konfiskace dle výměru č. j. 2/Br-3422. O stejných skutečnostech k č. p. řádové nemocnice hovoří přípis Ing. XXX adresovaný Okresní národní pojišťovně ze dne

30. 11. 1948 k č. j. VZ/286. Z konfiskačního výměru ONV v XXX č. j. 2/Br-3422 ze dne 15. 11. 1948, kterým se měla údajně konfiskovat řádová nemocnice, označovaná jako budova č. p. XXX, zapsaná v knihovní vložce č. XXX pozemkové knihy pro kat. území XXX — XXX předměstí, lze zjistit, že údajně výměr měl nabýt právní moci dne 9. 5. 1948, tedy že konfiskace měla být dovršena dne 9. 5. 1948, tedy v rozhodném období po 25. 2. 1948. Další skutečností je, že konfiskační výměr měl nabýt právní moci dříve, než byl vydán. Jde zcela evidentně o manipulaci ze strany komunistického režimu, o zneužití Benešových dekretů totalitním režimem. Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 2148/2001, nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 602/06 vyplývá, že pro zasazení aktu majetkové křivdy do rozhodného období není rozhodný toliko okamžik vydání takového správního aktu, nýbrž okamžik jeho právní moci a vykonatelnosti, která by měla nastat až po 25. 2. 1948. Nadto právní moci rozhodnutí nemůže nabýt dříve, než je doručeno adresátu, potažmo než je vydáno. V tomto případě měl údajně výměr nabýt právní moci 6 měsíců předtím, než byl vydán. Žalobkyně zpochybňuje, že by jí někdy byl předmětný výměr doručen, resp. i to, že by měla jakoukoliv možnost se s tímto výměrem v roce 1948 seznámit. Jde o takovou vadu správního aktu, která způsobuje jeho nicotnost.

7. Současná judikatura vychází z toho, že mimo rámec správního soudnictví není civilní soud oprávněn zkoumat věcnou správnost správního aktu, nicméně jak Nejvyšší soud ČR, tak i zejména Ústavní soud ČR dodává, že soudy v rámci civilního soudnictví musí vždy zkoumat, zda jde o správní akt (zda nejde o paakt), zda je správní akt vydán v mezích pravomoci příslušného správního orgánu a zda je pravomocný a vykonatelný. Okresní soud se tomuto posouzení nesmí vyhnout, aby se nejednalo o projev libovůle a nebylo zasazeno do ústavně garantovaného práva žalobkyně na spravedlivý proces. Pokud bude odvolací soud konfiskační výměr poměřovat s výše uvedeným měřítkem, musí dospět k závěru, že konfiskace nikdy nebyla pravomocná, co víc právní moci nikdy nemůže nabýt nulitní, nicotný správní akt. Právní moc v žádném případě nelze dovozovat jen z toho, že tato je vyznačena na konfiskační vyhlášce či konfiskačním výměru.
8. V kontextu toho je možné shrnout, že výměr Moravskoslezského zemského národního výboru, expozitura v XXX, ze dne 9. 3. 1946 byl rozhodnutím vydaným nepříslušným orgánem, ZNV si osoboval pravomoc, kterou mu nepřiznával právní předpis. Subjekt "Oas Hoch und Deutschmeistertum des hohen deutschen Ritterordens", příp. subjekt označovaný jako Německý řád či Řád německých rytířů byl a je součástí katolické církve, jednalo o církevní organizaci, která měla podle tehdejšího práva charakter veřejnoprávní korporace. Podle oznámení uveřejněného v Úředním listě pod č. 71/1945, na str. 644 ze dne 8. 8. 1945, jež je součástí našeho zákonodárství, byly mimo jiné vyjmuty veřejnoprávní subjekty, mezi nimiž i církve, z konfiskace podle Benešových dekretů, tj. podle dekretu č. 12/1945 Sb. a č. 108/1945 Sb. Majetek žalobkyně byl církevním majetkem. Žalobkyně i z pohledu tehdejšího dobového zákonodárství (zák. č. 50/1874 ř. z.), které je nutné aplikovat soudem na daný případ, má povahu veřejnoprávní. Ve smyslu zákona č. 50/1874 ř. z. je majetek Řádu německých rytířů považován za majetek církevní. Kezrcení takového majetku bylo podle ust. § 51 potřeba schválení kurie papežské. Ust. § 51 se odvolává na nařízení ze dne 20. 6. 1860 č. 162 ř. z., o zcizení a zavazení

katolických kostelů, obročí a duchovních ústavů. V tomto nařízení se mimo jiné uvádí, že podle čl. XXX. konkordátu (č. 195 ř. z.), nemají být církevní majetky ani zatíženy břemeny, pokud k tomu nedali svolení Svatá Stolica nebo ti, kteří k tomu byli pověřeni. Již z těchto slov je zřejmé, že o konfiskaci nemohly rozhodovat okresní národní výbory, okresní s právní komise, zemské národní výbory, Ministerstvo zemědělství či jiný státní aparát vykonávající působnost v rámci dekretu č. 12/1945 Sb. Dále dle ust. § 38 předmětného zákona bylo stanoveno, že církevní majetek požívá ochrany státní. Samotná vláda československé republiky v roce 1946 a v následujících letech zastávala názor, že církevní majetek nepodléhá konfiskaci dle dekretu č. 12/1945 Sb. a ani dle dekretu č. 108/1945 Sb. Soudobé soudy musí vykládat dekry a jejich aplikovatelnost v kontextu tehdejšího zákonodárství a judikatury. Podle rozhodnutí NSS Boh. 1661/22 má církev katolická podle zákona o zevních poměrech církve katolické č. 50/1874 ř. z. povahu veřejnoprávního svazu, její orgánové mají povahu úřadu a působnost jejich povahu úřední. Vedle toho rozhodnutí NSS Boh. 3348, 4231 říká, že dispoziční právo církve nad tímto majetkem není právem plynoucím z práva vlastnického nebo vůbec majetkového, není vůbec právem soukromým, nýbrž jest právem povahy veřejné, uznaným i zákonodárstvím státním. Církevní majetek jest jměním účelovým, vázaným kultovým účelem, kterému nesmí být odňat, leč se souhlasem státu. Z rozhodnutí Boh. A 9055/31 vyplývá, že náboženské společnosti mají povahu veřejnoprávních korporací.

9. **Závěrem pod písmenem a)** žalobkyně shrnuje, že nikdy nepozbyla vlastnického práva k dotčeným nemovitostem. Nacisté nemohli ve smyslu Všeobecného občanského zákoníku na nikoho převést více práv, než jim samotným náleželo, tudíž nemohli za vlastníka, tj. žalobkyni, činit žádné právní úkony, a pokud tak činili, tyto úkony byly stíženy neplatností. Pokud by žalobkyně měla pozbyt své vlastnické právo již v roce 1939, jak tvrdí okresní soud, tak by výměr Moravskoslezského zemského národního výboru, expozitura v XXX č. VIII/35- 731/30-1946 ze dne 9. 3. 1946 a konfiskační vyhláška ze dne 1. 4. 1946 nezněly na Řád německých rytířů. Vedle toho, kdyby žalobkyně nebyla vlastníkem dotčených nemovitostí a tyto pozbyla nacistickým aktem z roku 1939, tak by jako vlastníka nebyla označována v rozhodnutí Ministerstva zemědělství, odbor IX., č. j. 81045/46-VIII. ze dne 19. 8. 1946, a stejně tak by hlavně s ní nejednal Nejvyšší správní soud v Praze v řízení o stížnosti proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, odbor IX., č. j. 81045/46-VIII. ze dne 19. 8. 1946 a proti opatření o převzetí majetku Řádu německých rytířů ze dne 30. 8. 1946. Navíc by nikdy Nejvyšší správní soud v Praze subjektu, který by nebyl vlastníkem dotčených nemovitostí, nevyhověl s jeho stížností. Okresní soud přistupuje ke všemu, co předkládá žalobkyně jako k nedostatečně prokazujícímu a odmítá se zabývat samotným nálezem Nejvyššího správního soudu v Praze z roku 1948 (dle soudu řešil pouze dekret č. 12/1945 Sb., údajně nebyl nikdy vydán a nenabyl právní moci). Pro toto řízení je bezpředmětné, zda tento nález řešil otázky týkající se dekretu č. 12/1945 Sb., protože otázku, zda Řád vlastnil majetek, lze z tohoto nálezu dovodit. Okresní soud opomíjí skutečnost, že o existenci nálezu existují minimálně nepřímé důkazy, zejména z knihy protokolů NSS, kde najdeme údaj o tom, že nález byl vydán. Okresní soud požadoval po žalobkyni prokázání, že nález z prosince 1948 byl vydán, tj. listiny téměř 70 let staré. Z judikatury Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že v případě nedochování určité listiny lze její obsah zjistit i nepřímými důkazy a chováním účastníků po vydání takového nálezu. V tomto směru žalobkyně předložila dost důkazů na to, aby soud z takového nálezu NSS vycházel. Dekret č. 5/1945 Sb. v žádném případě nevyučoval, aby se žalobkyně domáhala navrácení nacisty zabaveného majetku žádostmi ve vztahu ke správním orgánům, jak to činila žalobkyně. Ostatně restituční dekret, s nímž počítal v budoucnu tento dekret, nikdy nebyl vydán. Navíc již několikrát v minulosti Ústavní soud ČR vyslovil závěr, že plně postačovalo projevit vůli vlastníka k získání jeho majetku zpět (nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2000, sp. zn. II. ÚS 3/2000). Tomuto výkladu nahrává i ta skutečnost, že 3letá lhůta k uplatnění žalobního restitučního nároku dle zák. č. 128/1946 Sb. měla pouze procesní charakter, a nikoliv prekluzivní či

promlčecí (nález ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 3/98). Z předmětného plyne, že žalobkyně byla vlastníkem i v rozhodném období.

10. **Námítky pod písmenem b)** - okresní soud tvrdí, že není oprávněn přezkoumávat konfiskaci majetku Řádu německých rytířů podle Benešových dekretů. Je sice pravdou, že současná judikatura vychází z toho, že mimo rámec správního soudnictví není civilní soud oprávněn zkoumat věcnou správnost správního aktu, nicméně jak Nejvyšší soud ČR, tak i zejména Ústavní soud ČR dodává, že vždy soudy v rámci civilního soudnictví musí zkoumat, zda jde o správní akt (zda nejde o paakt), zda je správní akt vydán v mezích pravomoci příslušného správního aktu a zda je pravomocný a vykonatelný. Soud prvního stupně se ve svém rozhodnutí uvedeným pravidlem neřídil, což mělo nepochybně za následek jeho nesprávné rozhodnutí ve věci. V nálezu sp. zn. III. ÚS 39/95 Ústavní soud ČR vychází z povinnosti soudu přezkoumat, zda bylo konfiskační rozhodnutí vydáno v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy (obdobně také nálezy sp. zn. IV. ÚS 32/95, I. ÚS 154/95, III. ÚS 225/96, I. ÚS 23/97, II. ÚS 70/99, I. ÚS 617/08 a I. ÚS 397/98). Pokud by okresní soud konfiskační výměr poměřoval výše uvedeným měřítkem, nemohl by dospět k závěru, že konfiskace byla pravomocná. Žalobkyně očekává, že se odvolací soud uvedenou problematikou zabývat bude a bude respektovat závěry plynoucí z výše uvedené judikatury Ústavního soudu ČR. Pokud soud prvního stupně poukazuje na ustálenou judikaturu Ústavního soudu ke konfiskaci majetku podle dekretu č. 108/1945 Sb. s okamžitou platností bez náhrady a na to, že samotným dekretem docházelo ke konfiskaci, nikoliv správním rozhodnutím, tak jde o zcela chybný výklad, který v kontextu ustálené rozhodovací praxe Ústavního soudu a Nejvyššího soudu ČR neobstojí. Ústavní soud (nález sp. zn. II. ÚS 405/98, usnesení sp. zn. I. ÚS 1474/09) konstatoval, že ve smyslu dekretu č. 12/1945 Sb. (i dekretu č. 108/1945 Sb.) přecházel konfiskovaný majetek na Čsl. stát dnem jeho účinnosti. Konfiskační vyhláška jako akt deklaratorní a zároveň prováděcí pak vymezoval, který majetek je dekretem dotčen. Teprve konfiskačním správním aktem byla konfiskace majetku dovršena. Z důkazů jednoznačně vyplývá, že žádný správní akt nenabyl právní moci, tudíž hovořit o tom, že byla konfiskace dovršena, hovořit nelze. Ústavní soud ČR dále v nálezu sp. zn. II. ÚS 70/99 a sp. zn. II. ÚS 22/94 poukazyval na to, že již vícekrát bylo prokázáno, že konfiskace podle dekretů č. 12 a č. 108 bylo totalitní mocí zneužito k zabavení majetku a k likvidaci třídních nepřátel, a to již v rozhodném období. Pro zasazení aktu majetkové křivdy do rozhodného období tedy není rozhodný toliko okamžik vydání takového správního aktu, nýbrž okamžik jeho "právní moci a vykonatelnosti", která by měla nastat až po 25. 2. 1948 (usnesení sp. zn. II. ÚS 602/06, rozsudek NS sp. zn. 22 Cdo 2148/2001, nález sp. zn. Pl. ÚS 10/13). V této souvislosti je nutné též poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který ve svém nálezu Boh. A 1689/47 uvádí, že za konfiskovanou věc nepochybně nelze považovat věc, pokud byla konfiskace zrušena odvolacím orgánem nebo Nejvyšším správním soudem, či rozhodnutí nenabyl právní moci z jakéhokoliv důvodu. Obecně platí, že k přechodu vlastnictví došlo až správním rozhodnutím, které nabylo právní moci (nález ÚS IV. 35/96). Dále Nejvyšší správní soud v nálezu Boh. A 1512/46 a Boh. A 1689/47 poukazuje na to, že sice ke konfiskaci zemědělského majetku dochází u osob vymezených v dekretu č. 12/1945 Sb. za podmínek v dekretu uvedených s okamžitou platností ex lege, nicméně Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že správní rozhodnutí muselo v každém případě předcházet provedení konfiskace a má k němu dojít jen tehdy, jestliže se dotčená otázka stala spornou, tedy zejména tenkrát, požádá-li postižený majitel o rozhodnutí této otázky. V bodě č. 208 nálezu ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 10/13 je uvedeno, že z pohledu věcné stránky konfiskace je nutné zkoumat, zda v rozhodném období nedošlo k zneužití dekretu. Ústavní soud uvedl, že podporuje tendenci obecných soudů přezkoumávat, zda v rozhodnutí orgánu vydané v období nesvobody bylo či nebylo důsledkem politické perzekuce nebo postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva a svobody (nález sp. zn. I. ÚS 15/98). Při posuzování otázky, zda došlo k majetkové křivdě v tzv. rozhodném období, je třeba vyjít z toho, kdy bylo o splnění podmínek dle dekretů prezidenta republiky

z r. 1945 pravomocně rozhodováno a zda byly splněny podmínky. Došlo-li k vydání pravomocného konfiskačního rozhodnutí v rozhodném období, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, byť se tak stalo na základě dekretu, je soud povinen zabývat se zkoumáním, zda toto správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s tehdy platnými právními předpisy, tím spíše, že se jedná o věc restituční vzniklých v důsledku platnosti nebo zvláštního použití některých právních předpisů.

11. **Námítky pod písmenem c)** - dle okresního soudu se žalobkyni nepodařilo prokázat, že by nález Nejvyššího správního soudu v Praze č. j. 690/46-6 nabyl právní moci, resp., že by vůbec byl vydán, žádné důsledky z nálezu nedovozoval, protože podle něj nejde o nález, ale pouze o osnovu bez právních účinků, aniž by se před tímto svým hodnocením seznámil nejdříve s dobovým zákonodárstvím, tj. s tím, kdy nastalo doručení nálezu. Ze zpátečních lístků a z knihy protokolů je zřejmé, že Ministerstvo zemědělství přijalo nález Nejvyššího správního soudu. Není tedy pravda, že by nebylo prokázáno, že nález byl doručen Ministerstvu zemědělství. Soud prvního stupně pochybil, když opomněl hodnotit provedený důkaz. Už jen z obsahu tohoto nálezu je zřejmé, jaký byl postoj dobového soudu na údajnou konfiskaci majetku Řádu a nezákonné převzetí majetku. Vedle toho soud prvního stupně opomněl i to, že ust. § 38 odst. 2 zák. č. 164/1937 Sb., o nejvyšším správním soudu, hovoří o tom, že nález NSS je doručen doručením jedné ze stran. V tomto směru očekává žalobkyně, že odvolací soud toto pochybení napraví, protože z nálezu je zřejmé, že k žádné konfiskaci majetku nedošlo a že se jedná o majetek Řádu německých rytířů. Kdyby soud prvního stupně obsah uvedeného nálezu NSS vyložil správně, tak by musel učinit závěr o tom, že konfiskace majetku sice nastávala ex lege, ale teprve právě konfiskačním správním aktem je konfiskace dovršena a teprve tehdy můžeme říci, že byl majetek někomu konfiskován. Bez toho, aniž by se řeklo, komu a co se konfiskuje, nemůže nastat konfiskace majetku. Právě na str. 7 nálezu NSS je uvedeno, že se ruší rozhodnutí Ministerstva zemědělství, odbor IX. č. j. 81045/46-VIII. (433973/46-IX/2) ze dne 19. 8. 1946, kterým bylo rozhodnuto o převzetí zemědělského majetku a jeho opatření z 30. 8. 1946. Ke konfiskační vyhlášce ze dne 1. 4. 1946, vztahující se na okres XXX, NSS naopak uvedl v části poslední odstavce str. 6 a celá strana 7, že Ministerstvo zemědělství nemohlo přebírat majetek Řádu, když zde nebylo pravomocné rozhodnutí o tom, že zemědělský majetek Řádu podléhá konfiskaci. Nález Nejvyššího správního soudu z roku 1948 je z pohledu této právní věci důležitý v tom směru, že Nejvyšší správní soud konstatoval, že k tomu, abych mohl převzít majetek žalobkyně, by musela být konfiskace završena, tj. musela by se stát pravomocná a nesmělo by se jednat o paakt, jako je to popsáno výše. Paaktem nikdy nemohla být ani konfiskace zahájena. Není tedy pravdou, že by konfiskace nastávala bez existence správního rozhodnutí. A je zcela jedno, jestli budeme posuzovat dekret č. 12/1945 Sb. či dekret č. 108/1945 Sb. Navíc v ust. § 3 odst. 2 dekretu č. 108/1945 Sb. platí, že konfiskaci nepodléhá majetek, jehož v době po 29. 9. 1938 pod tlakem okupace nebo v důsledku národní, rasové nebo politické persekuce pozbyly osoby, které nespádají pod ust. § 1 dekretu. Na str. 4, třetí odstavce nálezu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 1948 se tento soud zabývá věcnou legitimací k podání stížnosti. Z toho, že stížnosti bylo vyhověno, tak i z textu výše uvedeného odstavce, kde je uvedeno: "K námitce tohoto obsahu stěžujícímu si Řádu ovšem věcnou legitimitu upříti nelze, ...", se dá dovodit, že žalobkyně byla stále vlastníkem svého majetku a takto s ní bylo jednáno i ze strany státních orgánů, dokonce i ze strany Nejvyššího správního soudu. Naopak Nejvyšší správní soud odmítl stížnost národní správy statků Řádu německých rytířů jako subjektu, který není vlastníkem. Okresní soud zpochybňoval prokázání existence nálezu Nejvyššího správního soudu, nicméně opomněl, že existuje několik nepřímých důkazů o existenci takového nálezu. V tomto směru žalobkyně odkazuje na ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu ČR (zejména rozsudky NS sp. zn. 28 Cdo 2514/2014, sp. zn. 28 Cdo 5727/2016, sp. zn. 22 Cdo 1176/2001, sp. zn. 22 Cdo 2475/2003, sp. zn. 22 Cdo 2174/2004). Z judikatury Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že nedochování určité listiny (v tomto případě nálezu) lze učinit i nepřímými důkazy a chováním účastníků po vydání takového nálezu. Pokud žalovaná strana zpochybňuje existenci takového

nálezu, tak na ní přechází důkazní břemeno. V tomto směru odkazuje žalobkyně na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 1400/2004. Kdyby NSS Řád německých rytířů nepovažoval na vlastníka, tak by jeho stížnost byla odmítnuta jako stížnost podaná neoprávněnou osobou. Tomu se tak nestalo.

12. **K námitkám pod bodem d)** - žalobkyně uvádí, že samotný dekret č. 5/1945 Sb. neupravoval formu uplatnění restitučního nároku. Vzhledem k tomu, že majetkově-právní jednání z doby nesvobody byla neplatná, žalobkyně se jako vlastník domáhala navrácení svého majetku v souladu s tehdy platnými právními předpisy, přičemž poválečná legislativa připouštěla, aby se oprávněné subjekty domáhaly restituce svého majetku jak podle dekretu č. 5/1945 Sb., tak podle zákona č. 128/1946 Sb. Žalobkyně doložila okresnímu soudu žádosti o navrácení majetku, o kterých bylo zahájeno správní řízení, avšak nebylo před nástupem komunistického režimu (ani později) rozhodnuto. Dle názoru okresního soudu bylo nutné k zachování restitučního nároku tento uplatnit prostřednictvím zákona č. 128/1946 Sb., když tento závěr považuje žalobkyně za nesprávný. Předně v době, kdy byl vyhlášen dekret č. 5/1945 Sb., nebyl zároveň vydán zvláštní dekret, s kterým dekret č. 5/1945 Sb. z pohledu restitučního nároku počítal v ust. § 1. Tudíž z logiky věci nastávaly situace, kdy restituenti požádali o vrácení majetku a zrušení národní správy dle dekretu č. 5/1945 Sb., aniž by samotný restituční zákon existoval. Zák. č. 128/1946 Sb. byl vyhlášen až dne 17. 6. 1946, od něhož v souladu s ust. § 8 začala běžet 3letá procesní lhůta. Takto o lhůtě hovoří Ústavní soud ČR v nálezu sp. zn. II. ÚS 3/98 a označuje tuto lhůtu za lhůtu procesní, nikoliv lhůtu prekluzivní či promlčecí. Takto určený charakter lhůty dokresluje to, že jakékoliv nerespektování lhůty z pohledu nepodání žaloby, nemůže mít vliv na zánik restitučního nároku. S nedodržením procesní lhůty není spojena žádná hmotněprávní sankce z pohledu restitučního nároku žalobkyně. Pokud by zde byly argumenty poukazující na to, že se tento výklad vztahuje pouze na fyzické osoby židovského původu, takovýto výklad je chybný a odporující principům právního státu. Když se začteme do preambulí zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích nebo zák. č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu a následně do preambule zák. č. 428/2012 Sb., tak snaha zákonodárce byla totožná, tj. zmírnit následky trpkých zkušeností z dob, kdy lidská práva a základní svobody byly na území ČR potlačovány, vědomě porušovány a docházelo k vědomé destrukci tradičních principů vlastnického práva. Z tohoto je tedy zřejmé, že zákonodárce neměl nikdy úmysl zvýhodňovat jednu skupinu subjektů vůči druhé. Neexistuje žádný rozdíl mezi oběma skupinami. Obě trpěly pod vládou nacistického a totalitního režimu. Navíc by znělo absurdně, abychom tu samou lhůtu, ten samý zákon, tj. zák. č. 128/1946 Sb. vykládali ve vztahu k jedné skupině takto a ve vztahu k jiné skupině jinak. Ústavní soud v předmětném nálezu zdůrazňuje, že procesní lhůta byla stanovena až od 17. 6. 1949 a že v důsledku změny politické atmosféry po únoru 1948 bylo již zbytečné žalobu dle zák. č. 128/1946 Sb. podávat. S odkazem na judikát Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 467/97, podle kterého pokud obecný soud neposkytne účastníkům ochranu jejich základních práv a svobod, ač již v obdobných případech Ústavním soudem byla přiznána, je nutno v takovém postupu spatřovat porušení principu rovnosti v právech. Ústavní soud již několikrát v minulosti konstatoval, že judikatura Ústavního soudu týkající se fyzických osob je použitelná i na církevní restituce. Proto argumenty okresního soudu jsou nepřezkoumatelné a nedávají restituentovi právní jistotu, když každý subjekt práva očekává, že pokud něco platí pro jednu skupinu, tak toto má platit i pro skupinu druhou, bez ohledu na to, jestli tato má podobu právnické či fyzické osoby. Pokaždé to byly křivdy způsobené totalitním režimem a nelze paušalizovat, že fyzická osoba tuto křivdu vnímala zcela jinak, než ta právnická. Žalobkyně si je vědoma toho, že z pohledu náhledu Ústavního soudu ČR je vnímána rovnost jako rovnost relativní a nikoliv absolutní (bod č. 188 nálezu Pl. ÚS 10/13, sp. zn. Pl. ÚS 33/96, sp. zn. Pl. ÚS 36/93), nicméně ani toto vnímání nesmí být zneužito. V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 24/98 odkázal Ústavní soud na svou dosavadní judikaturu, dle níž je věcí státu, aby zájmy zabezpečení svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytl méně výhod než druhé. Může se tak stát pouze s odvoláním na veřejné hodnoty.

Takovou veřejnou hodnotou je nepochybně princip právní jistoty. K úspěšnosti restituce postačuje minimální vůle směřující k domáhání se vlastnického práva u fyzických osob, a není sebemenší důvod toto neaplikovat též na osoby právnické. Uvedené odpovídá závěrům, které Ústavní soud ČR vyjádřil v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2690/15, kde se mimo jiné zabývá rovností účastníků řízení a hovoří o tom, že je v rozporu se zásadou rovnosti, pokud jsou zvýhodňováni restituenti menších zemědělských usedlostí na úkor velkých zemědělských usedlostí. Z tohoto tedy vyplývá, že ve vztahu k církevním restitucím je nutné přistupovat zcela totožně jako k restitucím fyzických osob. Dále žalobkyně v odvolání uváděla judikaturu Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR ve vztahu k restitučnímu zákonodárství, která je dle ní uplatnitelná i ve vztahu k právnickým osobám.

13. Žalovaná 1. ve vyjádření k odvolání navrhovala potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Žalobkyně neprokázala splnění základních podmínek pro úspěšné podání žaloby o určení vlastnického práva k nemovitým věcem podle § 18 zák. č. 428/2012 Sb. (dále jen zákon). V řízení bylo prokázáno, že žalobkyně (ani její právní předchůdce, dále jen žalobkyně) nebyla vlastníkem sporných nemovitých věcí v rozhodném období o, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, a ani, že se jí v rozhodném období ve vztahu ke sporným nemovitým věcem stala majetková krivda způsobem daným v § 5 zákona. Z provedených důkazů vyplynulo, že žalobkyně byla zbavena majetku Velkoněmeckou říší na základě „Konečného nařízení“ Říšského komisaře pro sudetoněmecké oblasti, štábu likvidačního komisaře ze dne 27. 2. 1938 (dále jen konečné nařízení). Následně byly původní pozemky č. XXX a XXX vč. staveb zřízených na těchto pozemcích zápisem ze dne 4. 3. 1940 v knihovní vložce č. 10 pro kat. území XXX-XXX předměstí vlastnický zapsány pro Okresní komunální správu v XXX. Citovaným „konečným nařízením“ byl Německý řád na sudetoněmeckých územích znovusjednocených s Německou říší zrušen. Toto zrušení se zakládalo na obecně závazném předpise. Stalo se tak v důsledku opatření vnitřního zákonodárství Německé říše vůči jejím německým subjektům, které podle závěru orgánů Německé říše ztratily oprávnění na další existenci, když jejich úkoly mohou být lépe zajišťovány příslušnými státními místy Německé říše. Řád tak nebyl zrušen z důvodu politické perzekuce, ale z důvodu nadbytečnosti. Argumentace žalobkyně právní úpravou zákona č. 946/1811 Sb. z. s., obecný zákoník občanský, ve vztahu k převodu vlastnického práva na Okresní komunální správu v XXX není přílehlavá, neboť „konečné nařízení“ bylo individuálním správním aktem vydaným orgánem Německé říše a jako takový nepodléhal principům a právní úpravě obsažené ve všeobecném občanském zákoníku, který upravoval soukromoprávní vztahy a soukromoprávní akty v tehdejší Československu. Na základě dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. nelze dovozovat přímé obnovení vlastnického práva žalobkyně ke spornému majetku. Ustanovení § 1 odst. 1 dekretu stanovilo naříkatelnost některých majetkových převodů, nikoliv jejich bezpodmínečnou neplatnost. Uvedené se vztahovalo i na majetkové přechody na základě rozhodnutí správních orgánů podle neplatných právních předpisů, jejichž seznam byl uveřejněn ve vyhlášce č. 19/1947 Ú. l. vydané Ministerstvem spravedlnosti na základě zmocnění obsaženého v § 15 odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb. Ústavní dekret prezidenta republiky č. 11/1944 Úř. věst. čsl. o obnovení právního pořádku rozlišuje mezi právem objektivním vzniklým na území republiky Československé v době nesvobody a konkrétními rozhodnutími soudu a úřadů správních. „Konečné nařízení“ je nezbytné považovat za individuální správní akt a jako takový zůstalo dle čl. 6 odst. 5 citovaného dekretu v platnosti, pokud nedošlo k návrhu stran či z moci úřední k jeho zrušení nebo změně. V této souvislosti lze poukázat na závěry NS ČR v rozsudku sp. zn. 22 Cdo 1363/2005. Způsob uplatnění nároku dle § 1 dekretu č. 5/1945 Sb. byl upraven § 10 odst. 1 dekretu prezidenta republiky č. 12/1946 Sb., jenž stanovil jako způsob uplatnění podání žaloby u příslušného okresního soudu. Žádný jiný postup nebyl způsobitelný. Žalobkyně se však namísto podání návrhu podle § 10 zákona č. 128/1946 Sb. v rozporu s tehdejší judikaturou - viz Vážný RII 120/46 - spoléhala na podání adresovaná správním orgánům a vysokým státním činitelům. Nálezací soud správně dovodil, že žalobkyní předložené žádosti velmistra Roberta Schalzky z roku 1945 nelze

považovat za řádné uplatnění nároku žalobkyně dle zákona č. 128/1946 Sb. Tyto neměly z hlediska obnovy vlastnického práva žádnou právní relevanci (obdobně viz rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 11. 1994, sp. zn. 3 Cdo 352/93). Žalovaná 1. souhlasí se závěrem okresního soudu, že v daném případě byl proces konfiskace započat a také dokončen před 25. 2. 1948 a v předmětném řízení soudu nepřísluší zkoumat, zda se konfiskace majetku Řádu německých rytířů stala po právu či nikoliv. Zpochybňuje-li žalobkyně existenci výměru Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946, č. 2/Br-810, lze poukázat na judikaturu NS ČR připouštějící možnost existenci listiny, jež se nedochovala, nebo se ji nepodařilo vypátrat, dokázat pomocí nepřímých důkazů (např. rozsudek NS ČR sp. zn. 28 Cdo 2514/2014). Pokud žalobkyně zpochybňuje proces konfiskace s ohledem na údajně vydaný nález Nejvyššího správního soudu, č. j. 690/46-6 ze dne 2. 2. 1948, pak i v případě, že by nastaly účinky tohoto nálezu, nemohl by tento mít vliv na platnost výše uvedeného konfiskačního výměru, tedy na skutečnost, že proces konfiskace byl pravomocně ukončen. Předmětem rozhodování před Nejvyšším správním soudem nebylo posuzování zmíněného výměru vydaného podle dekretu č. 108/1945 Sb., nýbrž rozhodnutí Ministerstva zemědělství o převzetí ze dne 19. 8. 1946 a zápisu a převzetí zemědělského majetku ze dne 30. 8. 1946, tedy konfiskace zemědělského majetku podle dekretu č. 12/1945 Sb. Pokud jde o žalobkyní zpochybňovanou možnost aplikace konfiskačních dekretů na církevní majetek, pak z listin, na které žalobkyně odkazuje, nelze pro posouzení otázky přípustnosti konfiskace majetku Řádu německých rytířů vyvozovat žádné závěry, neboť předmětné listiny nejsou autoritativním výrokem k takovému posouzení povolaného státního orgánu. Odborná diskuze bez následných legislativních kroků neměla na platnost právních předpisů nebo správních aktů vliv. Polemika v tomto směru není na místě, neboť zákon připustil, když upravoval výjimku z povinnosti věc vydat právě pro případy konfiskace [§ 8 odst. 1 písm. h) zákona]. Pokud žalobkyně argumentuje judikaturou NS ČR nebo Ústavního soudu ve vztahu k zákonu č. 87/1991 Sb., pak žalovaná 1. odkazuje na rozsudek NS ČR č. j. 28 Cdo 133/2018-552 ze dne 1. 10. 2018, kterým bylo odmítnuto dovolání žalobkyně ve věci s obdobným skutkovým základem a jehož závěry jsou tak použitelné i v dané věci. Žalovaná 1. souhlasí s postupem okresního soudu, který se nezabýval tím, zda byly splněny zákonné předpoklady přechodu vlastnického práva ke sporným nemovitým věcem dle zák. č. 290/2002 Sb. Pro posouzení žaloby to bylo nadbytečné, neboť žalobkyně nesplnila již základní podmínku pro uplatnění žaloby podle § 18 zákona, a to že by byla vlastníkem sporných nemovitých věcí v rozhodném období a stala by se jí majetková křivda v rozhodném období.

14. Žalovaná 2. ve vyjádření k odvolání navrhovala potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Žalobkyně se domáhala určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Žalovaná 2. má však za to, že předmětné nemovitosti nelze vydat, neboť nebyly ze strany žalobkyně splněny požadavky dané tímto zákonem, a) žalobkyni se nestala majetková křivda v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 (dále jen „rozhodné období“), b) žalobkyni se nestala majetková křivda ani způsobem daným § 5 zákona, c) předmětné nemovitosti pak nejde vydat, pokud byly podle § 8 odst. 1 písm. h) zákona konfiskovány podle dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy (dále jen „dekret č. 108/1945 Sb.“). Majetek žalobkyně byl konfiskován na základě výnosu Říšského komisaře pro sudetoněmecké oblasti ze dne 27. 2. 1939, když světská část Řádu německých rytířů byla považována za spolek. Tato skutečnost byla zapsána v knihovní vložce č. 10 pozemkové knihy pro katastrální území XXX pro Okresní komunální správu v XXX na základě návrhu ze dne 4. 3. 1940. Zápis o obnovení vlastnického práva žalobkyně k předmětným nemovitostem v pozemkových knihách není obsažen. Po vydání dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. v souladu s ustanovením § 3 tohoto dekretu, byla na předmětné nemovitosti zavedena a zapsána do knihovní vložky č. XXX, k. ú. XXX, národní správa. Zákon, který upravoval možnost domáhat se nároků i z dekretu č. 5/1945 Sb., byl zákon

č. 128/1946 Sb., který nabyl účinnosti dne 17. 6. 1946. Žalobkyně v řízení neprokázala, že by učinila relevantní právní jednání k navrácení konfiskovaného majetku zpět ve smyslu zákona č. 128/1946 Sb., ač tak učinit mohla. Majetek žalobkyně byl konfiskován podle dekretu č. 108/1945 Sb., jak je v pozemkové knize zapsáno pod pořadovým č. XXX, v části B, podle vyhlášky ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 1. 1949.

15. Po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, je včasné a přípustné, přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek, přezkoumal také řízení, které předcházelo jeho vydání, v intencích ustanovení § 212a odst. 1, 3 a 5 o. s. ř. zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.), se závěrem, že odvolání není důvodné.
16. Okresní soud provedl dostatečné dokazování, při dokazování postupoval v souladu s procesními předpisy, provedené důkazy hodnotil v souladu s § 132 o. s. ř. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, z jakých důkazů při svém závěru o skutkovém stavu věci vycházel, které důkazy nehodnotil a nevycházel z nich, ačkoliv jimi provedl dokazování, neboť je nepovažoval za nezbytné pro zjištění skutkového stavu věci, a které důkazy zamítl, neboť je považoval za zcela nadbytečné. Zjištěný skutkový stav byl zcela postačující pro právní posouzení věci, proto ani odvolací soud nepovažoval za nezbytné doplnit dokazování nebo zopakovat důkazy provedené okresním soudem. S okresním soudem lze rovněž zcela souhlasit, pokud vzal za prokázáno, že vlastníkem obnovené památky - náhonu vodní elektrárny, která se nachází na pozemcích parc. č. X X X a parc. č. X X X, v katastrálním území XXX - město, je 2. žalovaná, čímž byla vyřešena námitka nedostatku pasivní legitimace 2. žalované ve vztahu k této obnovené památce.
17. Zjištěný skutkový stav okresní soud správně posoudil podle §§ 3, 5 a 18 zákona a odvolací soud se zcela ztotožňuje rovněž s jeho posouzením věci.
18. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá svého nároku podle zákona č. 428/2012 Sb., který byl parlamentem vydán s ohledem na snahu zmírnit následky některých majetkových a jiných křivd, které byly spáchány komunistickým režimem v období let 1948-1989, vypořádat majetkové vztahy mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi jako předpoklad plné náboženské svobody a umožnit tak obnovení majetkové základny církví a náboženských společností, svobodné a nezávislé postavení církví a náboženských společností, jejichž existenci a působení pokládá za nezbytný prvek demokratické společnosti. Z uvedeného plyne, že tento zákon byl přijat za účelem zmírnění některých majetkových křivd, nikoli uvedení do původního majetkového stavu s tím, že rozsah a podmínky, jakým budou majetkové křivdy odčiněny, je stanoven v tomto zákoně, a to v § 1 zákona, které vymezuje *tzv. rozhodné období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990*, kterým je zřetelně určena časová hranice, kterou nelze překročit.
19. V řízení bylo prokázáno, že původní pozemek parc. č. XXX i stavby na těchto pozemcích - nemocnice Řádu a mlýn (pozdější přípisek), byly zapsány od roku 1894 na základě kupní smlouvy ze dne 14. 10. 1894 jako vlastnictví subjektu „Das Hoch und Deutschmeisterthum des hohen deutschen Ritterordens“, tedy Nejvyšší úřad Řádu německých rytířů (právní předchůdce žalobkyně). Další zápis byl uskutečněn na základě návrhu ze dne 4. března 1940, kdy bylo zapsáno vlastnické právo dle rozhodnutí ze dne 10. 1. 1940, reg. č. I/B/12 pro Okresní komunální správu v XXX. Uvedené rozhodnutí vycházelo z „Konečného nařízení“ Říšského komisaře pro sudetoněmecké oblasti ze dne 27. 2. 1939. Uvedené „konečné nařízení“ se týkalo i Řádu německých rytířů v XXX.
20. Zákon o majetkovém vyrovnání neřeší majetkové křivdy způsobené registrovaným církvím a náboženským společnostem nacistickým režimem, na jehož opatření pak bylo navázáno v období 1945-1948. Nesouhlasnou argumentaci žalobkyně v odvolání ohledně označení Řádu německých rytířů jako spolku a cílů této nacistické konfiskace „konečným nařízením“ považuje odvolací soud za nadbytečnou a irrelevantní. Odvolací soud proto považuje za nadbytečné provádět dokazování ohledně loajality Řádu vůči Československu, a proto okresní soud nepochybil, pokud tyto důkazní návrhy žalobkyně zamítl pro nadbytečnost.

21. Důvodnými nemohou být shledány ani odvolací námitky žalobkyně ohledně všeobecného občanského zákoníku a jeho právních důsledků, které rovněž nesouvisí s majetkovými křivdami, které mají být odčiněny a zmírněny zákonem č. 428/2012 Sb.
22. Podle § 1 odst. 1 a 2 dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. jsou jakékoliv majetkové převody a jakákoliv majetkově-právní jednání, at' se týkají majetku movitého či nemovitého, veřejného či soukromého, neplatná, pokud byla uzavřena po 29. 9. 1938 pod tlakem okupace nebo národní, rasové nebo politické persekuce. Způsob uplatnění nároků, plynoucích z ustanovení odstavce 1, budiž upraven zvláštním dekretem prezidenta republiky, pokud se tak již nestalo tímto dekretem.
23. Podle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cdo 352/93 (publikovaného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek) pouhou účinností dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů, nedošlo k obnovení vlastnických práv osob, jež tato práva pozbyly v době nesvobody (29. 9. 1938 až 4. 5. 1945) na základě majetkově-právního jednání uzavřeného pod tlakem okupace nebo národní, rasové nebo politické persekuce. Nedošlo-li k vynětí majetku z národní správy a jeho vrácení ve smyslu § 24 citovaného dekretu (což v tomto případě nebylo tvrzeno), pak bez uplatnění nároku podle § 1 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. a kladného rozhodnutí příslušného státního orgánu se původní vlastnické právo neobnovilo. Zápis o obnovení vlastnického práva žalobkyně v pozemkových knihách není obsažen.
24. Žalobkyně prostřednictvím velmistra Roberta Schältzky požadovala vrácení majetku žádostmi adresovanými Zemskému národnímu výboru v XXX a v XXX, Ministerstvu školství a národní osvěty, předsednictvu vlády a prezidentovi republiky, těmto žádostem nebylo žádným způsobem vyhověno (k tomu dále bod 33 odůvodnění tohoto rozsudku). Pokud nárok na vrácení majetku nebyl řádně uplatněn cestou zákona č. 128/1946 Sb., nedošlo k obnovení vlastnického práva osob, které toto právo pozbyly.
25. Podle § 2 odst. 1 dekretu č. 5/1945 Sb. se majetek osob státně nespolehlivých (§ 4 - § 6) na území Československé republiky dává pod národní správu. K návrhu ze dne 30. 12. 1947 byla v pozemkové knize poznamenána podle dekretu č. 5/1945 Sb. národní správa k majetku zapsanému v knihovní vložce č. 10. V zápise pod pořadovým č. 12 byla poznamenána podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 1. 1949 konfiskace předmětných nemovitostí podle § 8 dekretu č. 108/1945 Sb., a zapsáno ke dni 12. 1. 1951 vlastnictví pro Československý stát - ministerstvo zdravotnictví.
26. Právním důvodem konfiskace majetku podle dekretu č. 12/1945 Sb. byl dekret samotný; docházelo k ní tudíž k datu jeho účinnosti (23. 6. 1945), k němuž se staly konfiskované věci majetkem Československého státu, přičemž následné konfiskační rozhodnutí mělo jen deklaratorní charakter (srovnej usnesení NS ČR sp. zn. 28 Cdo 4922/2016, sp. zn. 22 Cdo 4716/2016, sp. zn. 22 Cdo 5583/2016). K posouzení žalobkyní předestíraných vad konfiskačního řízení se Ústavní soud vyjádřil ve svém stanovisku sp. zn. Pl. ÚS-st. 21/05 ze dne 1. 11. 2005 (publikovaném pod č. 477/2005 Sb.), ve kterém dovodil, že *skutečnosti nastalé před 25. 2. 1948* a jejich právní následky, nelze-li na ně v taxativně stanovených případech aplikovat příslušná ustanovení restitučních zákonů, jsou dokonány skutečnostmi jak z pohledu práva mezinárodního, tak i z pohledu práva vnitrostátního. Připustil však současně, že soudy v restitučním řízení jsou zcela výjimečně oprávněny posuzovat dopad správních aktů přijatých v rozhodném období z hlediska v úvahu připadajících restitučních titulů, přičemž, došlo-li jimi k dokončení sporu, který započal před počátkem rozhodného období, jest za restituční důvod považovat zneužití dekretu prezidenta republiky - např. svévolnou anulací rozhodnutí vydaného ve prospěch vlastníků, resp. jejich právních nástupců (srov. např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 309/97 ze dne 31. 8. 1998, publikované pod č. 91, svazek 11 Sbírky nálezů a usnesení). *Došlo-li k vydání konfiskačního rozhodnutí v rozhodném období, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, byť bylo vydáno na základě*

dekrete prezidenta, je soud povinen zabývat se zkoumáním, zda toto správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s tehdy platnými právními předpisy. Správní orgán ani soudy nejsou oprávněny k přímým zásahům a k rušení pravomocných rozhodnutí z minulého období. Pokud jde o správní akty přijaté v rozhodném období, jsou uvedené orgány oprávněny v případech restitučních řízení posuzovat dopad těchto rozhodnutí z hlediska v úvahu přicházejících restitučních titulů uvedených v restitučních předpisech (srovnej sp. zn. III. ÚS 225/96, IV. ÚS 738/01).

27. Výměrem Moravskoslezského zemského národního výboru, Expositura v XXX, ze dne 9. 3. 1946 byl na návrh Okresní správní komise v XXX ze dne 4. 2. 1946 Řád německých rytířů v XXX označen v souladu s § 3 odst. 2 dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. za zrádce a nepřítele Československé republiky podle § 3 odst. 1 písm. b) citovaného dekretu, poněvadž správa tohoto řádu záměrně a aktivně sloužila německému vedení války a nacistickým účelům.
28. Vyhláškou Okresní správní komise v XXX ze dne 1. 4. 1946 vydanou pod č. j. 113/5 -1946 byl Řád německých rytířů označen na základě usnesení Zemského národního výboru Moravskoslezského ze dne 9. 3. 1946 ve smyslu § 3 odst. 2 dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. za zrádce a nepřítele Československé republiky, a to mj. i v katastrálním území XXX. Vyhláška byla vyvěšena dne 11. 4. 1946 a sňata dne 3. 5. 1946. Proti konfiskační vyhlášce ze dne 1. 4. 1946 bylo podáno 13. 4. 1946 Řádem odvolání, avšak rozhodnuto o něm nebylo.
29. Vydáním konfiskačního dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy ke dni účinnosti dekretu bylo nabyto vlastnictví státu ex lege. Že uvedeným postupem došlo ke konfiskaci předmětného majetku, dokládá rovněž vyhláška Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 1. 1949 o konfiskaci předmětných nemovitostí podle § 8 dekretu č. 108/1945 Sb., která zmiňuje právoplatný výměr Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946, č. j. 2/Br-810, kterým byly předmětné nemovitosti konfiskovány podle dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., ve smyslu § 18 tohoto dekretu s tím, že se jedná o majetek spadající do kategorie léčebných a ošetrovacích ústavů.
30. Okresní soud existenci konfiskačního výměru Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946 č. j. 2/Br-810, který se nepodařilo dohledat, dovodil z dalších listinných důkazů, a to z vyhlášky ministra zdravotnictví ze dne 14. ledna 1949, z rozhodnutí Osidlovacího úřadu a Fondu národní obnovy v Praze o přechodu práva vlastnického ze dne 31. ledna 1949, a dalších listinných důkazů (viz bod 14 odůvodnění napadeného rozsudku), když správnému posouzení a vyhodnocení obsahu těchto listinných důkazů nelze ničeho vytknout.
31. Podle názoru odvolacího soudu odvolací námitky žalobkyně týkající se výměru Okresního národního výboru v XXX č. j. 2/Br-3422 ze dne 15. 11. 1948, sdělení Okresní národní pojišťovny v XXX č. j. G 1/23-Sch/Han-48 ze dne 23. 12. 1948, potvrzení Okresního národního výboru v XXX č. 13556-VIII/48 ze dne 23. 12. 1948, přípis Ing. XXX adresovaný Okresní národní pojišťovně ze dne 30. 11. 1948 k č. j. VZ/286, nejsou způsobilé zpochybnit závěry okresního soudu o existenci konfiskačního výměru Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946 č. j. 2/Br-810, když z žalobkyní označených důkazů pouze plynou pochybnosti o správném označení č. p. bývalé řádové nemocnice. Odvolací soud považuje jednoznačně za prokázáno, že konfiskační proces byl v tomto případě završen rozhodnutím vydaným ještě před počátkem rozhodujícího období (konfiskačním výměrem Okresního národního výboru v XXX ze dne 26. 10. 1946, č. j. 2/Br-810). Za této situace, kdy bylo prokázáno, že k případnému dotčení vlastnického práva žalobkyně nedemokratickým způsobem došlo ještě v době před 25. 2. 1948, je zcela nadbytečné zabývat se úvahou o manipulaci ze strany komunistického režimu, o zneužití Benešových dekretů.
32. Vznikla-li žalobkyni křivda, tak nikoli v rozhodném období od 25. 2. 1948. Nic na tom nemění skutečnost, že k převzetí majetku do státní správy došlo až zápisem ke dni 12. 1. 1951. Je zcela správný závěr okresního soudu uvedený pod bodem 20 odůvodnění napadeného rozsudku, tedy,

že žalobkyně, ani její právní předchůdkyně, nemohla utrpět v rozhodném období majetkovou krivdu na svém majetku, pokud předmětné nemovitosti již v rozhodném období nevlastnila, a z tohoto důvodu nelze žalobkyni považovat za osobu oprávněnou podle § 3 zákona, neboť ačkoliv je právnickou osobou zřízenou nebo založenou jako součást registrované církve a náboženské společnosti dle § 3 písm. b) zákona, *neutrpěla v rozhodném období, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 žalobkyně nebo její právní předchůdce majetkovou krivdu v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5 zákona.*

33. Pokud jde o námitky žalobkyně týkající se postupu podle zákona č. 128/1946 Sb., samotná žalobkyně nepochybnila, že takovou žádost o restituci svého majetku nepodala. Pokud jde o žádosti o navrácení majetku (pod bodem 24 odůvodnění tohoto rozhodnutí) a odvolací námitky žalobkyně ohledně ne/nutnosti uplatnění nároku podle zákona č. 128/1946 Sb., lze přisvědčit názoru žalobkyně, že Nejvyšší soud za konkrétních okolností přiznává restituční nárok rovněž osobám, jimž náležel nárok podle dekretu č. 5/1945 Sb., resp. zákona č. 128/1946 Sb., jakožto subjektům, jejichž majetek byl dotčen převody (přechody) v období německé okupace, přičemž se ne vždy vyžaduje formálně korektní (sledující postupy předvídané poválečnými restitučními předpisy) uplatnění takového nároku. Podstatnými byly jeho existence a projev vůle původního vlastníka k získání jmění nazpět (srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2001, sp. zn. 28 Cdo 1746/99, či usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2000, sp. zn. II. ÚS 3/2000). K tíži pak takto oprávněným osobám nelze klást ani nepodání řádného návrhu k soudu (jak předvíдалy tehdejší předpisy), přesáhla-li lhůta k jeho uplatnění den 25. 2. 1948, a bylo-li by vznesení žaloby zbytečné pro změnu politického režimu (srov. především nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 12. 1998, sp. zn. II. ÚS 3/98, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2004, sp. zn. 28 Cdo 1842/2004). K nastíněné argumentaci žalobkyně je však zapotřebí předeslat, že zákon o mimosoudních rehabilitacích, na rozdíl od jiných restitučních předpisů, včetně zákona č. 428/2012 Sb., v § 3 odst. 2 za oprávněné osoby výslovně označoval subjekty, jimž svědčil nárok podle zmínovaných poválečných restitučních zákonů. Prostý přenos závěrů judikatury do kauz řešených v režimu jiné restituční normy, v níž není obdobné pravidlo obsaženo, se proto jeví přinejmenším problematickým, poněvadž by jím mohlo být mimo meze konkrétního restitučního předpisu rozšiřováno období, v němž nastalé krivdy se zákonodárce skrze restituční normu jal zmírnit (k tomu srov. zejména usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 9. 1999, sp. zn. II. ÚS 18/97). Vymezení rozhodného období, jakož i stanovení rozsahu a způsobu aplikace restitučního předpisu, je přitom politickým rozhodnutím zákonodárce (k tomu viz již citovaný nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 10/13, bod 176).
34. Ústavní soud už v souvislosti s nárokem uplatňovaným podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“), jenž stejně jako zákon č. 428/2012 Sb. osoby disponující uvedeným nárokem za oprávněné nepovolává, několikrát zopakoval, že z poválečných restitučních předpisů vyplývalo, že osoby soukromého práva nenabýly automaticky zpět své vlastnické právo ex lege, nýbrž bylo zapotřebí postupovat cestou zákona č. 128/1946 Sb., jenž prováděl dekret č. 5/1945 Sb., přičemž nepostačila pouhá žádost o obnovení knihovního stavu. Náprava poměrů nastalých za doby nesvobody byla totiž spjata i s opatřeními proti těm, kteří stát v době jeho ohrožení zradili, kolaborovali s okupanty a podobně (srovnej usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 18/97, sp. zn. I. ÚS 285/2000, sp. zn. III. ÚS 318/06, sp. zn. III. ÚS 88/06). Obdobné závěry lze přijmout i v režimu zákona č. 428/2012 Sb. Také § 5 písm. j) zákona, podle dikce „odepření nebo neposkytnutí ochrany vlastnického práva nebo odmítnutí ukončení procesu rozhodování o majetkových nárocích před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci“ zjevně předpokládá zahájení správního či soudního řízení. Nebylo-li tedy v řízení prokázáno, že by stát v rozhodném období odepřel žalobkyni vlastnické právo, případně odmítl rozhodnout v jí iniciovaných řízeních (ať už by v nich uplatňovala restituční požadavek, či zpochybňovala provedenou konfiskací, potažmo pokus o ni), nepodává se naplnění podmínek pro vydání

majetku ve smyslu zákona č. 428/2012 Sb. Jinak řečeno na majetkovou křivdu ve smyslu § 5 zákona nelze usuzovat z pasivity státu, nebylo-li zahájeno správní, respektive soudní řízení ve smyslu tehdejších předpisů, jež by stát řádně neukončil. Je nutné neopomíjet prokázanou vůli státu dotčený majetek nevracet projevovanou skrze konfiskační proces již v období před 25. 2. 1948. Stát nezůstal nečinný, nýbrž ještě před rozhodným datem, jehož rozšiřování nad rámec stanovený právním předpisem by se zjevně přičilo úmyslu zákonodárce zmírnit křivdy nastanuvší na církevním majetku až po zmiňovaném datu (srov. § 1 zákona č. 428/2012 Sb.), aktivně projevil záměr si správný majetek ponechat.

35. Rovněž nelze přisvědčit názoru žalobkyně, že judikatura Ústavního soudu k zákonu č. 87/1991 Sb. je bez dalšího uplatnitelná v jí tvrzeném rozsahu na tzv. církevní restituce. Bylo na zákonodárci, aby rozhodl, jakým způsobem vymezí okruh oprávněných osob (§ 3 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a skutečností vedoucích k majetkovým křivdám (srovnej usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 4163/2018).
36. Byly-li v souvislosti s vydáním dekretů vedeny diskuze na odborné úrovni, případně na úrovni vládní ve smyslu nemožnosti aplikace konfiskačních dekretů na majetek církve, tak tyto diskuze bez následných legislativních kroků nemohly mít vliv na platnost již přijatých právních předpisů či správních aktů.
37. Dovožovala-li v odvolacích námitkách žalobkyně vlastnictví předmětné nemovitosti z nálezu Nejvyššího správního soudu č. j. 690/46-6 ze dne 17. 12. 1948, k tomu lze pouze dodat, že v řízení byl předložen toliko koncept zmíněného nálezu, z něhož jednak nelze učinit jednoznačný závěr o jeho vydání v předložené podobě a navíc z jeho obsahu je zřejmé, že se týká jiných konfiskačních výměrů, nedopadá tak na předmětný majetek, proto z něj nelze vlastnictví žalobce k předmětné nemovitosti dovozovat. Předmětné rozhodnutí se zabývalo konfiskací zemědělského majetku Řádu podle dekretu č. 12/1945 Sb., nikoliv konfiskací majetku Řádu podle dekretu č. 108/1945 Sb.
38. Odvolací soud ze všech shora uvedených důvodů potvrdil rozsudek okresního soudu v odstavcích I. a II. výroku dle ustanovení § 219 o. s. ř. jako věcně správný.
39. V odstavcích III. a IV. výroku odvolací soud změnil podle § 220 odst. 1 o. s. ř. napadený rozsudek tak, jak je uvedeno ve výroku shora.
40. Procesně úspěšným žalovaným náleží podle § 142 odst. 1 o. s. ř. náhrada nákladů řízení v plné výši, avšak okresní soud tyto náklady řízení nesprávně spočítal.
41. Pokud jde o náklady řízení vzniklé 1. žalované, byla jí přiznána paušální náhrada podle vyhl. č. 254/2015 Sb., a to za 19 následujících úkonů: 1. vyjádření k žalobě, 2. podrobné stanovisko ze dne 8. 12. 2016, 3. příprava účasti k jednání, 4., 5., 6. účast u jednání dne 8. 2. 2016 od 9.00 do 14.10 hodin, 7. vyjádření k doplnění argumentace žalobkyně ze dne 21. 3. 2018, 8. příprava účasti k jednání, 9., 10., 11., 12. účast u jednání dne 22. 3. 2018 od 9.00 do 15.21 hodin, 13. návrh na doplnění dokazování, 14. příprava účasti k jednání, 15., 16. účast u jednání dne 10. 10. 2018 od 12.00 do 15.00 hodin, 17. příprava účasti k jednání, 18., 19. účast u jednání dne 11. 12. 2018 od 12.00 do 14.41 hodin, tj. 5.700 Kč a dále cestovné v celkové výši 3.052 Kč ke shora uvedeným jednáním soudu, když v podrobnostech odvolací soud odkazuje na výpočet cestovného v bodě 25. odůvodnění rozhodnutí okresního soudu, který je správný, celkem 8.752 Kč. Pokud jde o paušální náhradu za účast u jednání, tato náleží účastníkovi za každé dvě započaté hodiny, přičemž při výpočtu počtu započatých hodin nelze k tíži účastníka zohlednit skutečnost, že jednání soudu bylo přerušeno.
42. Žalované 1. nebyla přiznána paušální náhrada za vyjádření k návrhu žalobkyně na provedení dokazování ze dne 5. 12. 2018, když své připomínky mohla 1. žalovaná učinit u jednání soudu.

43. Náklady řízení vzniklé 2. žalované představuje paušální náhrada podle vyhl. č. 254/2015 Sb., a to za následujících 17 úkonů: 1. vyjádření k žalobě, 2. příprava účasti k jednání dne 8. 2. 2016, 3., 4., 5. účast u jednání dne 8. 2. 2016 od 9.00 do 14.10 hodin, 6. vyjádření k žalobě ze dne 20. 3. 2018, 7. příprava účasti k jednání dne 22. 3. 2018, 8., 9., 10., 11. účast u jednání dne 22. 3. 2018 od 9.00 do 15.20 hodin, 12. příprava účasti k jednání dne 10. 10. 2018, 13., 14. účast u jednání dne 10. 10. 2018, 15. příprava účasti k jednání dne 11. 12. 2018, 16., 17. účast u jednání dne 11. 12. 2018, tj. 5.100 Kč. Cestovné za účast u shora uvedených soudních jednání (vždy při vzdálenosti XXX - XXX a zpět, celkem 228 km), bylo vypočteno s ohledem na průměrnou spotřebu vozidla dle technického průkazu vozidla (je-li v technickém průkazu vozidla v kolonce Spotřeba paliva uvedena např. norma 93/116/ES, 1999/100/ES, 2004/3/ES, 2007/46/ES, 715/2007/ES, EU 692/2008, EU 566/2011, EU 459/2012, EU 630/2012, EU 195/2013, EU 136/2014, EU 2015/45, EU 2016/646, EU 2017/1347 je tam uvedený třetí údaj o spotřebě tzv. kombinovaná spotřeba, která se pro výpočet náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty použije. Pokud údaj o kombinované spotřebě v technickém průkazu není, vypočte se spotřeba PHM vozidla aritmetickým průměrem ze všech údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu), ve kterém norma ES, EU apod. uvedena nebyla, a proto odvolací soud vycházel z aritmetického průměru všech údajů, tj. 4,9 l/100 km, nafty, což činí cestovné celkem 4.980 Kč. Celkové náklady řízení vzniklé 2. žalované činí 10.080 Kč, když odvolací soud vycházel při tomto výpočtu nikoliv z vyúčtování 2. žalované, ale z obsahu procesního spisu, když 2. žalovaná se výslovně jiných než účtovaných nákladů řízení nevzdala.
44. Neúčelným shledává odvolací soud paušální náhradu za vyjádření 2. žalované k návrhu žalobkyně na přerušování řízení.
45. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je dán dle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 224 odst. 1 o. s. ř., když procesně úspěšným žalovaným byla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení. Žalované 1. na těchto nákladech byla přiznána částka 900 Kč, představující paušální náhradu za vyjádření k odvolání, přípravu účasti na jednání a účast u jednání soudu, tj. 3 x 300 Kč. Žalované 2. byla na těchto nákladech přiznána částka 600 Kč, což představuje paušální náhradu za vyjádření k odvolání a účast u jednání soudu. Ostatních nákladů odvolacího řízení se 2. žalovaná výslovně vzdala.
46. Žalobkyni byla uložena povinnost zaplatit žalovaným náklady řízení do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Ostrava 12. listopadu 2019

JUDr. Lenka Severová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Renáta Poláčková.

Renáta
Poláčková

Digitálně podepsal Renáta Poláčková
DN: c=CZ,
2.5.4.97=NTRCZ-00215732, o=Krajský
soud v Ostravě [iČ 00215732],
ou=30262, cn=Renáta Poláčková,
sn=Poláčková, givenName=Renáta,
serialNumber=P456318,
title=zapisovatelka
Datum: 2019.12.10 14:09:02 +01'00'